तुल्येइति ब्रह्मविदेवसर्वधनी यस्तमात्मानमनुविद्यविजानातिसर्वांश्चलोकानाप्नोतिसर्वांश्चकामानितितस्यैवाप्तसकलकामत्वश्रुते. तस्यस्वाभाविकमिदंलक्षणंतुल्येप्रियाप्रियेइति तदेवसाधकस्ययत्नसाध्यं ज्ञानसाधनमित्युच्यते यथोक्तं उत्पन्नात्मप्रबोधस्यसद्वेष्टृत्वादयोगुणाः अयत्नतोभवंत्यस्यननुसाधनरूपिणइति ॥ २१ ॥ एवंपुत्रस्यज्ञानंपरीक्ष्यधर्मेस्थितिंपरीक्षितुमाह यमेकमिच्छसिसजीवत्विति

तुल्येप्रियाप्रियेयस्यसुखदुःखेतथैवच ॥ अतीतानागतेचोभेसवैसर्वधनीनरः॥ २१ यक्षउवाच व्याख्यातःपुरुषोराजन्यश्चसर्वधनीनरः ॥ तस्मात्त्व मेकंभ्रातॄणांयमिच्छसिसजीवतु॥ २२॥ युधिष्ठिरउवाच श्यामोयएषरक्ताक्षोबृहच्छालइवोत्थितः॥ व्यूढोरस्कोमहाबाहुर्नकुलोयक्षजीवतु॥ २३॥ यक्षउवाच प्रियस्तेभीमसेनोयमर्जुनोवःपरायणं॥ सकस्मान्नकुलोराजन्सापत्नंजीवमिच्छसि॥ २४॥ यस्यनागसहस्रेणदशसंख्येनवैबलं ॥ तुल्यंतंभी ममुत्सृज्यनकुलंजीवमिच्छसि॥ २५॥ तथैनंमनुजाःप्राहुर्भीमसेनंप्रियंतव ॥ अथकेनानुभावेनसापत्नंजीवमिच्छसि॥ २६॥ यस्यबाहुबलंसर्वेपांडवाःसमु पासते॥ अर्जुनंतमपाहायनकुलंजीवमिच्छसि ॥ २७॥ युधिष्ठिरउवाच धर्मएवहतोहंतिधर्मोरक्षतिरक्षितः ॥ तस्माद्धर्मंनत्यजामिमानोधर्मोहतोव धीत्॥ २८॥ आनृशंस्यंपरोधर्मःपरमार्थाच्चमेमतं॥ आनृशंस्यंचिकीर्षामिनकुलोयक्षजीवतु॥ २९॥ धर्मशीलःसदाराजाइतिमांमानवाविदुः॥ स्वधर्मान्नच लिष्यामिनकुलोयक्षजीवतु॥ ३०॥ कुंतीचैवतुमाद्रीचद्वेभार्येतुपितुर्मम ॥ उभेसपुत्रेस्यातांवैइतिमेधीयतेमतिः ॥ ३१॥ यथाकुंतीतथामाद्रीविशेषोनास्तिमे तयोः॥ मातृभ्यांसममिच्छामिनकुलोयक्षजीवतु ॥ ३२ ॥ यक्षउवाच यस्यतेर्थाच्चकामाच्चआनृशंस्यंपरंमतं ॥ तस्मात्तेभ्रातरःसर्वेजीवंतुभरतर्ष भ॥ ३३॥ इतिश्रीम॰आरण्यकेप॰आरणेयपर्व॰यक्षप्रश्नेत्रयोदशाधिकत्रिशततमोऽध्यायः॥ ३१३॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७॥ वैशंपायनउवाच

ततस्तेयक्षवचनादुदतिष्ठंतपांडवाः॥ क्षुत्पिपासेचसर्वेषांक्षणेनव्यपगच्छतां ॥ १ ॥ युधिष्ठिरउवाच सरस्येकेनपादेनतिष्ठंतमपराजितं ॥ पृच्छामि कोभवान्देवोनमेयक्षोमतोभवान् ॥ २ ॥ वसूनांवाभवानेकोरुद्राणामथवाभवान्॥ अथवामरुतांश्रेष्ठोवज्जीवात्रिदशेश्वरः ॥ ३॥ ममहिभ्रातरइमेसह स्रशतयोधिनः॥ तंयोधंनप्रपश्यामियेनसर्वेनिपातिताः॥ ४॥ सुखंप्रतिप्रबुद्धानामिंद्रियाण्युपलक्षये॥ सभवान्सुहृदोस्माकमथवानःपिताभवान् ॥ ५॥

॥ २२ ॥ २३ ॥ जीवंजीवंतं ॥ २४ ॥ २५ ॥ अनुभावेननकुलगतसामर्थ्येन ॥ २६ ॥ २७ ॥ नःअस्मान्मावधीत् ॥ २८ ॥ आनृशंस्यंअवैषम्यं परमार्थात्सत्यात् ॥ २९ ॥ ३० ॥ धीयतेनिश्चिनुते ॥३१॥३२॥३३॥ इतिआरण्यकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेत्रयोदशाधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३१३ ॥ ॥ ७ ॥ ततस्तेइति ॥१॥२॥३॥४॥ सुहृदःसुहृत्छांदसमदंतत्वं ॥५॥

Digitized by Google